

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ & ΘΕΣΜΟΙ 2022-2023

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Τμ. Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού

Ευάγγελος Ταλιούρης
(PhD, MSc, MPP)

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

- Χαρακτηριστικό στοιχείο της διεθνούς δικαϊκής τάξης είναι ότι οι νομοθέτες είναι τα **κυρίαρχα κράτη**. Αυτά θέτουν τις αρχές των κανόνων δικαίων και καθορίζουν τις δικαϊκές διαδικασίες με συμφωνίες και συνεργασίες στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών.
- Πηγές του διεθνούς δικαίου αποτελούν βασικά εργαλεία κατανόησης και ερμηνείας και διακρίνονται σε ουσιαστικές και τυπικές. Οι ουσιαστικές βασίζονται στη φιλοσοφία του δικαίου (ιστορία, ήθη, έθιμα) ενώ οι τυπικές είναι οι νόμοι και οι κανόνες που είναι έγκυροι και δεσμευτικοί.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Πηγές του διεθνούς δικαίου

- Κύρια Πηγή αποτελεί η **Διεθνής Συνθήκη**.
- Κύρια Πηγή αποτελεί το **Διεθνές Έθιμο**.
- Κύρια Πηγή αποτελούν οι **Αρχές του Δικαίου**.
- Επιβοηθητική πηγή αποτελεί η **νομολογία των διεθνών δικαστηρίων**.
- Επιβοηθητική πηγή αποτελεί η **διδασκαλία διακεκριμένων διεθνολόγων**.
- Επιβοηθητική πηγή αποτελούν οι **Πράξεις των Διεθνών Οργανισμών**.

Πηγές: Ιωάννου. Κ, Οικονομίδη.Κ, Ροζάκη.Χ & Φατούρου Α. (1988). «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο. Θεωρία των Πηγών». Εκδόσεις Σάκκουλα.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

- Το περιεχόμενο των Διεθνών Συνθηκών και Συμβάσεων εγκολπώνει το σύνολο των νομικών δεσμεύσεων ενός κράτους στη διεθνή κοινότητα.
- Συμβάλει στην ειρηνική συνύπαρξη των κρατών, ενώ είναι δεσμευτικές για τα κράτη που τις έχουν υπογράψει. Μεταξύ των κρατών που δεν την έχουν υπογράψει υπάρχει συνεννόηση & εθιμικοί κανόνες.
- Οι συνθήκες μπορεί να είναι πολυμερείς (π.χ. ΟΗΕ).
- Ο σημαντικότερος Οργανισμός είναι ο ΟΗΕ οι αποφάσεις για τα μέλη του είναι δεσμευτικές. Στο Δίκαιο της Θάλασσας για παράδειγμα ένα θέμα θα τεθεί στον ΟΗΕ και στη συνέχεια στα αρμόδια όργανα όπως το International Maritime Organization.
- Με τη διευθέτηση του ζητήματος θα υπάρχει κείμενο που θα αποτελεί τη Συνθήκη, η οποία παραπέμπεται προς κύρωση στα κράτη μέλη.

Πηγές: Ιωάννου. Κ, Οικονομίδη.Κ, Ροζάκη.Χ & Φατούρου Α. (1988). «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο. Θεωρία των Πηγών». Εκδόσεις Σάκκουλα.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

- Η σύμβαση της Βιέννης δίνει ένα σαφή ορισμό για το Δίκαιο των Συνθηκών. Συγκεκριμένα ορίζει ότι **«Συνθήκη σημαίνει μια διεθνής γραπτή συμφωνία που διέπεται από το Διεθνές Δίκαιο είτε είναι ενσωματωμένη σε ένα μοναδικό ή σε δύο ή περισσότερα κείμενα & ανεξάρτητα από τον ιδιαίτερο προσδιορισμό του»**.
- Θα πρέπει να είναι γραπτή, να έχει ως βάση το Διεθνές Δίκαιο και να έχει συνομολογηθεί από τα κράτη.
- Σημαντικό για την κύρωση & επιτυχία της Συνθήκης είναι η σύμπτωση των βουλήσεων δηλαδή **«η συμφωνία»**.
- **Βασικό συστατικό είναι η αρχή “pacta sunt servanda”, ότι οι συμφωνίες πρέπει να τηρούνται.**

Πηγές: Ιωάννου. Κ, Οικονομίδη.Κ, Ροζάκη.Χ & Φατούρου Α. (1988). «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο. Θεωρία των Πηγών». Εκδόσεις Σάκκουλα.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

- Βασικό συστατικό στην επιτυχημένη εφαρμογή μιας Συνθήκης είναι η **Κύρωση** από το κράτος και στη συνέχεια η **Εφαρμογή** της.
- Στην περίπτωση της εφαρμογής των κανόνων για το Δίκαιο της Θάλασσας ο ΟΗΕ και αρμόδιοι φορείς είναι σε θέση να παρέχουν τεχνογνωσία και υποστήριξη ως προς την εφαρμογή της Συνθήκης.
- Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης υπάρχει η δυνατότητα από τα κράτη και τα διεθνή όργανα του ΟΗΕ όπως το ΙΜΟ να υπάρχει τροποποίηση & εκσυγχρονισμός της Συνθήκης. Ενώ μπορεί να τεθεί & θέμα καταγγελία της στα αρμόδια όργανα.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Τα στοιχεία του Κράτους:

- Αποτελεί οργανωμένη πληθυσμιακή κοινότητα. Έχει δηλαδή πολίτες και ως αποτέλεσμα Φυσικά Πρόσωπα.
- Αποτελείται από οργανωμένη διοίκηση που είναι γνωστή ως Δημόσια Διοίκηση και έχει εκτελεστικούς βραχίονες πολιτικής και εθνικής ακεραιότητας (π.χ. Υγεία, Ασφάλεια).
- Έχει εδαφική επικράτεια, με βάση την διεθνή ορολογία το «έδαφος» προσδιορίζεται ένας συγκεκριμένος γεωγραφικός χώρος που χαρακτηρίζεται από μια φυσική ή νομική ενότητα.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Το έδαφος:

- Χωρίς έδαφος μια οντότητα δεν μπορεί να είναι κράτος σύμφωνα με τη θεμελιώδη έννοια του διεθνούς δικαίου.
- Η σχέση κυριαρχίας και εδάφους είναι σημαντική για την κρατική οντότητα και κατά συνέπεια την εδαφική κυριαρχία.
- Την αντίληψη αυτή κωδικοποίησε ο Ελβετός διεθνολόγος Max Huber το 1928 στην υπόθεση του νησιού Πάλμας (ΗΠΑ-Ολλανδία)
- Το έδαφος είναι ένα υλικό αντικείμενο επάνω στο οποίο το Κράτος ασκεί ένα δημόσιου δικαίου δικαίωμα όπως στην περίπτωση του ιδιωτικού δικαίου.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Το έδαφος:

- Χωρίς έδαφος μια οντότητα δεν μπορεί να είναι κράτος σύμφωνα με τη θεμελιώδη έννοια του διεθνούς δικαίου.
- Η σχέση κυριαρχίας και εδάφους είναι σημαντική για την κρατική οντότητα και κατά συνέπεια την εδαφική κυριαρχία.
- Την αντίληψη αυτή κωδικοποίησε ο Ελβετός διεθνολόγος Max Huber το 1928 στην υπόθεση του νησιού Πάλμας (ΗΠΑ-Κάτω Χώρες)
- Το έδαφος είναι ένα υλικό αντικείμενο επάνω στο οποίο το Κράτος ασκεί ένα δημόσιου δικαίου δικαίωμα όπως στην περίπτωση του ιδιωτικού δικαίου.

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Το έδαφος:

- Αποτελούσε αρχικά το γεωγραφικό προσδιορισμό για την χερσαία περιοχή και τα νησιά.
- Αποτελεί γεωγραφικό και νομικό μέγεθος.
- Στη συνέχεια στον αρχικό εδαφικό πυρήνα προστέθηκε η οριζόντια και κάθετη νοητή προέκταση του όπως η αιγιαλίτιδα ζώνη και ο εναέριος χώρος.
- Πιο πρόσφατα στην λειτουργική έννοια του εδάφους προστέθηκαν και περιοχές που δεν περιλαμβάνονται στην τυπική έννοια του εδάφους όπως τμήματα του υποθαλάσσιου βυθού (π.χ. υφαλοκρηπίδα) και της ανοικτής θάλασσας.

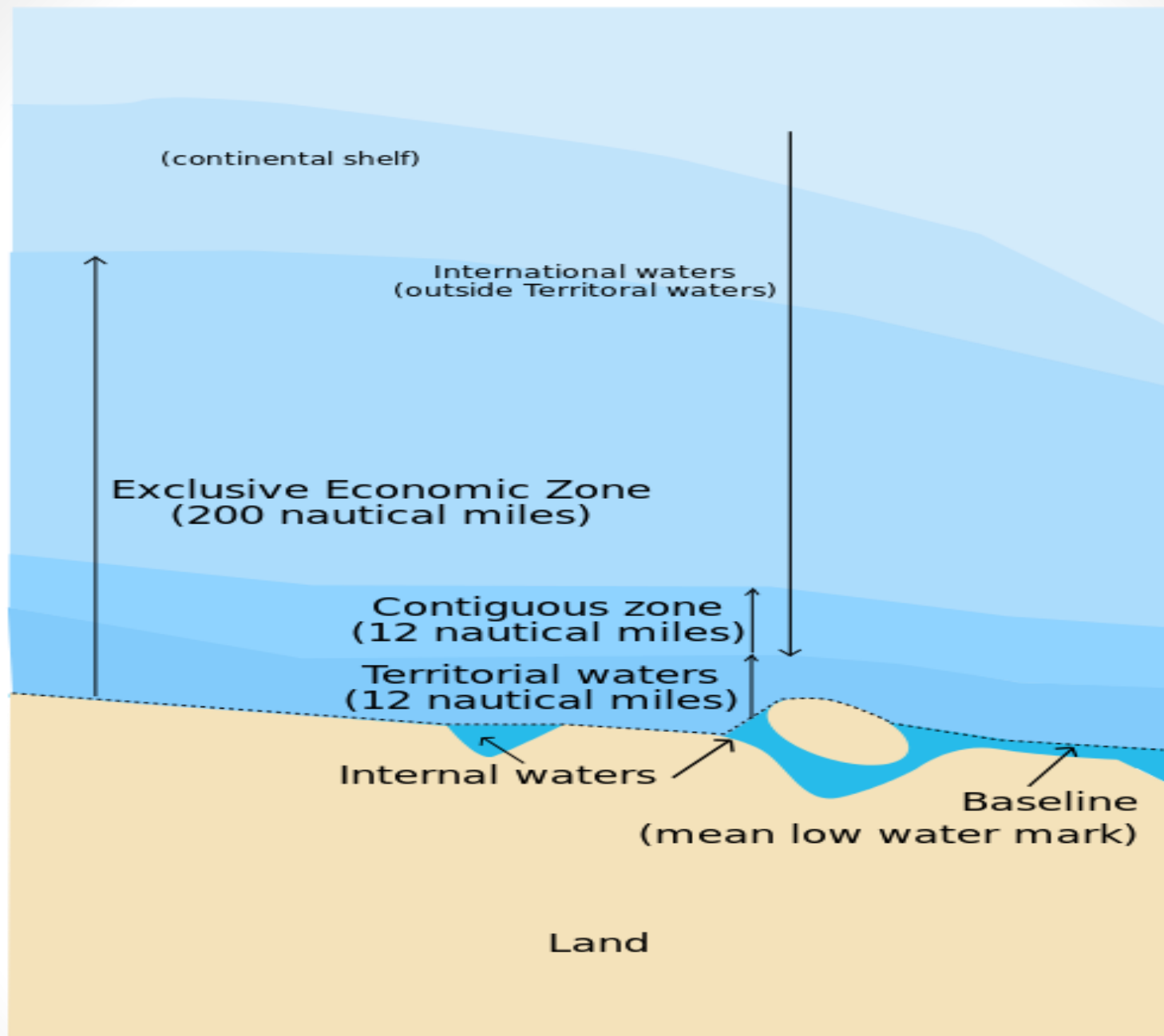
Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

- Η Ελλάδα ως μέλος του ΟΗΕ και άλλων διακρατικών οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύεται από τη κύρωση των Συνθηκών που έχει υπογράψει.
- Το Σύνταγμα της Ελλάδας στο άρθρο 28 υπογραμμίζει ότι: *«Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Η εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας».*

Δίκαιο της Θάλασσας

- Στην αρχή το Δίκαιο της Θάλασσας αναφερόταν κατά κύριο λόγο σε σημεία όπως η αιγιαλίτιδα ζώνη και η ανοικτή θάλασσα που ήταν μέρος κοινής εκμετάλλευσης & κανένα κράτος δεν είχε κυριαρχία.
- Όσον αφορά τα εσωτερικά ύδατα αυτά αποτελούν χώρος κυριαρχίας του κράτους, στη συνέχεια εμφανίζεται η ζώνη αλιείας και η ζώνη της υφαλοκρηπίδας.
- Πιο πρόσφατη περιοχή εκμετάλλευσης αποτελεί η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη.
- Η χρήση & η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας αποτελεί θέμα ρύθμισης που όπως έχει τονίσει το Διεθνές δικαστήριο αποτελεί ένα θέμα διεθνές (π.χ. υπόθεση Μ. Βρετανίας-Νορβηγίας).
- Η συμφωνία των ορίων είναι απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθεί η ειρηνική συνύπαρξη, Όταν αυτό δεν επιτυγχάνεται τότε μπορεί να η διαφορά να λυθεί δικαστικά στο Διεθνές Δικαστήριο.

Διεθνές Δικαστήριο Θάλασσας

- Το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας - (ITLOS), είναι ένα διεθνές διακυβερνητικό όργανο που δημιουργήθηκε με βάση το άρθρο 287 της Σύμβασης των Η.Ε. για το Δίκαιο της Θάλασσας.
- Το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας εδρεύει στο Αμβούργο και μπορεί να συνεδριάσει και να ασκήσει τα καθήκοντά του και οπουδήποτε εάν κριθεί αναγκαίο. Αποτελείται από 21 μέλη δικαστές που εκλέγονται από κατάλογο προτεινόμενων υποψηφίων των χωρών μελών του ΟΗΕ.

Διεθνές Δικαστήριο Θάλασσας

- **Α' συνδιάσκεψη στη Γενεύη για το Δίκαιο της Θάλασσας το 1958. Τελική Συνδιάσκεψη & Συνθήκη για το Δίκαιο της Θάλασσας είναι αυτή της Τζαμάικα το 1994.**
 - Θαλάσσιες Ζώνες και ορολογία: Εσωτερικά ύδατα, Αιγιαλίτιδα Ζώνη (ή χωρικά ύδατα), Συνορεύουσα Ζώνη, Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη, Υφαλοκρηπίδα, Διεθνής περιοχή Βυθού και Στενά. Σε κάθε θαλάσσια ζώνη το παράκτιο κράτος είτε είναι κυρίαρχο είτε έχει κυριαρχικά δικαιώματα.
- **Γραμμή Βάσης:** Ο προσδιορισμός της έκτασης στο θαλάσσιο περιβάλλον, όπου ορίζει τα σημεία της ακτής από τα οποία ξεκινάει η κυριαρχία. Προσδιορίζονται τα εξωτερικά όρια της χωρικής, της συνορεύουσας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης.